

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

452. An Capitulum ecclesiæ Regularis non exemptæ sede seu prælatura
vacante succedat in administratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

hæc in 4. & 5. argumento. Pro qua opinione citantur quoque à Fagu. loc. cit. n. 39. Bellam. in cit. c. n. 6. (quamvis illum eam tenere vacillando asserat) Item n. 42. Innoc. in c. cum accessissent, de constitut. n. 3. Abb. in c. cum dilectus, n. 9. de consuetud. Butrio. Imol. Dominic. Rationes illorum sunt primò dato etiam inferiores istiusmodi Prælatos habere jurisdictionem illam ordinariam à jure (cujus tamen contrarium fuisse & rectè probat Fagu. à n. 36. eò quòd solus Episcopus de jure fundat intentionem super jurisdictione ordinaria in tota diœcesi juxta c. omnes Basilicæ, 16. q. 7. c. conquerente, de off. ordinari. adeòque inferior, vel Plebanus contentens jurisdictionem ad se pertinere, nisi docuerit, eam de jure speciali ad se pertinere, semper succumbet. c. cum dilectus, de capellis monachor. c. cum olim, de præscript. in 6.) devolutio jurisdictionis ab Episcopo, vel Prælato induci non debet, nisi tantum in casibus à jure expressis. c. quamquam, de elect. in 6. Jam verò jurisdictionem sede vacante transire ad Capitulum, expressè tantum habetur de Ecclesiis Cathedralibus, vel quasi Episcopalis, quæ exempta à jurisdictione Episcopi episcopalis æquiparantur. c. cum olim, & c. his que Fagu. n. 40. Pirh. n. 59. Barbos. de jure eccles. l. i. c. 32. n. 136. Et id quidem propter diversam rationem, quæ est in Ecclesiis illis inferioribus non exemptis, & ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis exemptis; quia nimirum in his, si Capitulum non succederet defuncto Episcopo vel Prælato, non esset, qui posset huic defectui providere; in aliis verò inferioribus & matricibus illis ecclesiis adest Episcopus, qui adiri & defectum illum supplere potest. Fagu. Pirh. loc. cit. quin & est differentia inter has Ecclesias inferiores, & collegiatis, quæ sunt titulus Cardinalis alicujus, nimirum quòd Cardinalis in suo titulo habet jurisdictionem ordinariam de jure communi. Fagu. n. 46. Laym. loc. cit. n. 1. Pirh. loc. cit. n. 15. secundò, dato jam jure quodam speciali, puta præscriptione, consuetudine, privilegio, competere illis Prælati inferioribus (ut fieri potest Fagu. n. 39. citans c. cum ab Ecclesiarum, de off. ordinari. c. cum olim, c. auditis, de præscript. c. accidentibus, de excess. prælator, adhuc non poterit in ea succedere tale Capitulum. Imprimis nondum acquisita præscriptione; cum præscriptio sic stricti juris, adeòque ultra præscribentem non extenditur ad alios, adeòque nec ad Capitulum, nisi fortè Capitulum in hoc ipso quoque, nempe ut vacante Prælatuà jurisdictionem exercere possit, præscripsit. Pirh. Laym. ll. cit. Neque dum acquisita privilegio; quia ea, quæ non communi, sed speciali jure competunt Prælato, non transeunt in Capitulum sede vacante. Laym. Pirh. ll. cit. & quos citat Fagu. n. 43. gl. in c. scriptum v. temporis, de elect. & ibidem Abb. n. 5. Innoc. in c. verum, de foro competente, & ibid. Felin. in princ. Idem est de jurisdictione delata, nec non de feudali. Atque ita hanc sententiam in puncto juris vertiorem esse, & de jure sustineri posse, ait Felin. quamvis fateatur, materiam esse dubitabilem. Quintimo dicat, sententiam contrariam, nempe in ecclesiis inferioribus non exemptis sede seu Prælatuà vacante Capitulum succedere in jurisdictione communiter teneri, & receptam esse consuetudine, licet negativa in puncto juris sit verior. Pirh. cit. n. 59. Fagu. n. 48. ubi verum tamen, ut subdit Felin. etiam, ubi jurisdictione spectat de jure speciali ad solum Prælatum, communiter tenetur, ut Capitulum succedat in ea, & ista opinio secundum illum sequenda est, tum propter auctoritatem Abbatis, & eorum, quos allegatum propter consuetudinem, quæ est opti-

P. Leurem Tract. III, De Capit. sed. vac.

ma dubiorum interpretis, cum dilectus, de consuetudine. & de ipsa attestantur DD. in Clem. ne in agro, de statu monach. Hanc etiam opinionem communiter teneri affirmat Pavin, de off. & potest. capit. sed. vac. prælud. 6. n. 16. eamque secuta est Rota in Bingins. jurisdict. 22. Jun. 1611. quæ est inter impressas decisio 346. p. x. recent. ita Fagu.

2. Affirmativam è contra simpliciter tenet Abbas in c. his que, n. 2. ubi post multa concludit, quòd ubi potestas aliqua ratione Prælatuà competit, Prælato illo mortuo, ea transeat in Capitulum, exceptis his, quæ non possunt explicari sede vacante, ut alienatio bonorum; quæquam rationes, quas pro se adducit Abbas, refellit satis bene Fagu. n. 45.

3. De cetero, quando non tam quaritur de jurisdictione, quàm administratione bonorum, concedendum est, inquit Fagu. cit. n. 48. conventum succedere Prælato inferiori per c. ea que, de statu monachor. secundum Felin. in c. his que, n. 2. Item ubi jurisdictione, & potestas est simultanea seu communis inter Capitulum, & Prælatum, de quo casu loquitur c. ea noscitur, de his, que sunt à Prælat. quod pro se citat Abb. dubium non est, quin mortuo Prælato, seu sede vacante jurisdictione maneat penes solum Capitulum. Fag. cit. n. 48. Pirh. n. 59. Laym. loc. cit. n. 3. cum Felin. juxta textum c. final. de regular. in 6. & argumento c. unius, ne sede vac. lib. eod.

Quæstio 452. An Capitulum Ecclesia regularis non exempta, sede seu Prælatuà vacante succedat in administratione & jurisdictione?

1. Resp. Non succedit tale Capitulum seu conventus, sed administratio & jurisdictione devolvitur ad Episcopum, si monasterium non sit exemptum, sed ei subiectum. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 60. Laym. ad c. his que, tit. c. d. n. 5. citans Felin. in idem c. argum. 4. Imol. ibid. Jo. Aud. in c. 2. n. 2. item apud Fagu. loc. cit. n. 45. Speculat. ad tit. de statu monach. n. 26. ubi postquam dixisset, tenere quosdam, vacante Monasterio totam potestatem residere penes Capitulum, ideòque posse Capitulum, sive conventum recipere monachos, subdit; contrarium tamen servari videmus, & bene, contra Dominic. in idem c. 2. n. 2. tenentem, quòd secundum jura conventus succedat Abbati in jurisdictione, proinde Episcopus dare potest administratorem in spiritualibus, & temporalibus. Felin. Jo. Aud. Laym. Pirh. ll. cit. habet enim jurisdictionem in omnia monasteria suæ diœcesis non exempta, tamen si eam exercere nequeat in his, quæ ad disciplinam religiosam spectant, dum ordinis Prælati officium suum rite obit, eo tamen deficiente, seu in defectum illius exercitium jurisdictionis ad eum devolvitur. Laym. citans seipsum in c. quanto & c. penult. de off. ordinari. ita ut administratorem etiam in iis, quæ ad regularem disciplinam spectant, statueri possit. Pirh. cit. n. 60. Unde jam etiam conventus Prælato mortuo, si ad eum solum spectabat creare seu recipere Monachos eos recipere nequibit; secus si spectabat ad Abbatem, & simul ad conventum, pro ut expressè definit c. fin. de regular. in 6. multò verò minus administratio illa; & jurisdictione devolvetur ad Priorem claustralem, vel seniore. Laym. Pirh. ll. cit. votum enim obedientiæ (ratione cujus potissimum religiosi subduntur Abbatibus, seu Prælato ordinis) non præstatur tali Priori, aut etiam conventui, sed ipsi Prælato; ergo Prælato mortuo potestas, & jurisdictione illius, per quam in virtute obedientiæ, vel etiam sub pœna excommunicationis præcipere poterat, non transit ad Priorem aut seniore. Laym. loc. cit. & ex eo Pirh. P 2 2. Quòd

2. Quòd si tamen mortuo Prælato administrator nullus constituatur ab Episcopo, potest Prior, aut senior juxta cujusque Ordinis aut monasterii consuetudines alios gubernare iisque præcipere, tamen si jurisdictionem propriè dictam non exerceat; cum neque sit Prælatus, nec vice Prælatus, nisi vel consuetudo sit, vel regula, aut statutum Ordinis præcipiat, ut vacante Prælaturâ Prior, vel alius interea, dum novus Prælatus eligitur, vel constituatur, vices Prælati gerat. Laym. Pirh. ll. c. v. cui proinde vice Prælato obediendum non secus ac ipsi vice Prælato, quem constituit prælatus loco, seu in sua absentia. Quidquid sit de eo, num Priores claustrales similisque Officialès, seu Vicarii in præsentia ipsius Prælati habeant potestatem illam præcipiendi in virtute S. Obedientiæ, quod ex cujusque religionis statutis & consuetudine dignoscendum ait Laym. cum de jure ordinario talem potestatem habere non videantur juxta Suarez. etsi negandum non sit, habere illos juxta potestatem sibi commissam vim aliquam gubernandi, & præcipiendi, ita ut obediri illis etiam in conscientia debeat, uti Ludimagistro in schola, patri-familias in domo.

Quæstio 453. Sede Papali vacante penes quem resideat jurisdictio?

R Esp. remissivè, videndum nimirum Fagn. p. 2. primi decretal. pag. 512. a. n. 2.

Quæstio 454. An Episcopo, vel Prælato alio exempto excommunicato vel suspensio devolvatur quoque jurisdictio ad Capitulum non secus, ac sede vacante, ita ut locus sit electioni Vicarii capitularis?

R Esp. negativè, sed recurrendum ad Papam, ut is provideat. Fagn. in c. quia diversitatem. de concess. præb. n. 25. postquam num. aliquot antecedentibus, contrarium proposuisset, & n. 16. dicens, se super hac quæstione à S. Congregat. præposita negot. Episcoporum. & regular. specialiter consultum, citat pro hac sua sententia Host. in. c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1. dicentem Episcopo excommunicato nec ejus Officialem, nec alium posse jus reddere nisi Papam. Item gl. ibid. v. ipsius & Jo. Monach. ibidem, n. 5. dicentes eadem. Probat suam sententiam Fagn. n. 26. primò ex c. Romana. de suppl. negl. Prælator. in 6. ubi dicitur, jurisdictionem suffraganei non devolvi ad Metropolitanum, additâ ratione; cum id non inveniatur concessum à jure, adeoque conditor dicti Canonis videatur retinuisse sibi hanc facultatem juxta regulam c. nuper. de sent. excommun. Et lanè, si ad Capitulum devoluta esset in hoc casu jurisdictio, Papa id ipsum non redderet pro ratione, nempe quòd jurisdictio concessa esset alteri scilicet capitulo, cui jus suum conferre non possit Metropolitanus, & non nudè pro ratione daret, quòd hæc devolutio non inveniatur in jure concessa Metropolitanò. Probat illam secundò n. 27. ex c. si Episcopus. de suppl. negl. in 6. ubi jurisdictio Episcopi naturaliter viventis tribuitur Capitulo in speciali casu, quando Episcopus est captus à Paganis vel schismaticis; eò quòd tunc sedes censetur quasi vacare per mortem, adeoque extra hunc casum regulariter jurisdictio Episcopi naturaliter viventis non transeat ad Capitulum; cum mors ci-

vilis vel spiritualis Prælati non æquiparetur mortui naturali, nisi ubi id in jure cautum invenitur, ut pro regula tenendum, ait gl. Joan. in c. placuit. il secundò v. mortuus 16. q. 1. Probat Tertio. n. 31. & 32. ex eo, quòd sedes uti vacat interpretativè per Prælati inhabilitatem c. inter corporalia. de translat. Episcoporum. (ubi sicut juxta communem modum loquendi dicitur ecclesia viduata, quæ licet Episcopum habeat inutilem, tamen habere perhibetur) ita etiam vacet interpretativè per excommunicationem & suspensionem, ut post Hostiens. expressè Pavin. de off. & potest. cap. sed. vac. prælud. ult. n. 13. jam verò de sede interpretativè vacante per inhabilitatem, jurisdictio non devolvatur ad Capitulum, sed Papa provideat dando Coadjutorem c. ex parte. de cler. agror. & c. unic. tit. eod. in 6. ergo nec sede interpretativè vacante per excommunicationem, vel suspensionem ea devolvatur ad Capitulum. Huic sententiæ suffragari diuturnam observantiam (quæ juxta l. si de interpretatione. ff. de ll. & c. dilectus. de consuetud. est optima interpres, quæ nimirum Episcopis ob delictum, vel inhabilitatem suspensis ab administratione Capitulum non administrat, sed sedes Apostolica consuevit constituere Vicarios Apostolicos) ait Fagn. n. 32. & addit, hæc potissimum sibi vindicare locum in prælato inferiore. Neque proinde his contrarii sunt (ut Fagn. n. 33.) Host. & Pavin. dicendo, sedem vacare interpretativè, Prælato existente hæretico, excommunicato vel suspensio; cum non loquantur ad effectum devolutionis ad Capitulum, sed ad effectum, ut sit locus titulo ne sede vacante aliquid innovetur Neque etiam S. Congregat. Concil. de 14. Jan. 1588. declarans, Episcopum existente hæretico, pertinere ad Capitulum facultatem concedendi dimissiones, quia Episcopo existente notorè hæretico, jurisdictio idcirco spectat ad Capitulum; quia sedes non interpretativè sed verè vacat juxta c. commissi. de hæret. in 6. Fagn. n. 34. citans seipsum in c. ad abolendam. tit. eod. à n. 29.

Quæstio 455. Num jurisdictio sede vacante una cum Episcopo, vel Prælato moriente exspiret, & veluti de novo incipiat vivere in Capitulo?

R Esp. Cum Carol. Anton. de Luca ad Ventrigl. annot. 15. §. 2. n. 1. deficiente capite mortuo nimirum Episcopo, universam jurisdictionem tam in habitu, quam in exercitio remanere penes Capitulum, tanquam reliquum corpus politicum, seu intellectuale, quòd in hoc differt à corpore naturali, ut etiam sine capite vivat, omnèque faciat operationes.

Quæstio 456. Num Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione tam temporalis quam spiritualis?

R Esp. Affirmativè. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 37. ubi: secundum regulas juris communis transeunt in Capitulum omnia jura episcopalia tam temporalia quam spiritualia, juxta c. ult. & penult. de suppl. negl. prælat. in 6. quod proculdubio completitur usum clavium. Guttier. qq. can. l. 1. c. 11. n. 10. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 44. & 45. Pignat. tom. 5. consult. 24. n. 3. ubi: sede vacante Capitulum succedit tam in temporalibus quam spiritualibus, nec inferior est, sed par Episcopo. Hinc ab excommunicatione